

	MINISTERUL SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA	Protocol clinic standardizat pentru medicii de familie și medicii obstetricieni-ginecologi PREZERVATIVE MASCULINE
--	---	--

Consiliați clienta/ul pentru ca ea/el să poată lua decizii informate cu respectarea drepturilor generale umane: dreptul la informare și la libertatea de exprimare, dreptul la sănătate, dreptul la respectarea vieții private, dreptul de a decide dacă doresc, când doresc și cât de des doresc să aibă copii.

1. NOȚIUNI GENERALE

Prezervativul, este o metodă de contracepție de tip barieră. **Prezervativul masculin** reprezintă un înveliș care se îmbracă pe penisul bărbatului, închis la un capăt pentru a împiedica pătrunderea spermei în corpul partenerului sexual. Există de asemenea și **prezervative pentru femei**, sau învelișuri vaginale, care sunt utilizate de către femei și sunt introduse în vagin. Prezervativele sunt singura modalitate de protecție care previne transmiterea infecțiilor sexual transmisibile (ITS), inclusiv HIV, și sarcina. Prezervativele masculine necesită utilizare corectă la fiecare contact sexual, cooperarea ambilor parteneri, atât a bărbatului cât și a femeii. La unii bărbați pot scădea intensitatea senzațiilor din timpul contactului sexual. Prezervativele sunt de obicei confecționate din latex sau poliuretan.

2. EFICIENȚA METODEI

Prezervativele sunt mai eficiente atunci când sunt utilizate corect. În cadrul utilizării obișnuite 15 din 100 de femei ai căror parteneri utilizează prezervative masculine vor avea o sarcină nedorită, aproximativ 85 nu vor rămâne gravide, iar când prezervativele sunt utilizate corect, la fiecare contact sexual, aproximativ 98 din 100 de femei nu vor rămâne gravide în timpul primului an de utilizare.

Revenirea fertilității după oprirea utilizării prezervativelor este imediată.

Utilizarea consecventă și corectă a prezervativelor poate preveni de la 80% până la 95% din cazurile de transmitere HIV care ar fi avut loc fără prezervative. Protejează cel mai bine împotriva ITS care se transmit prin secreți, cum ar fi HIV, gonoreea și chlamydia. Protejează și împotriva ITS care se transmit prin contact piele-piele, cum ar fi herpesul și virusul papiloma uman.

Înțelegerea propriului risc de HIV și alte ITS ajută oamenii să decidă cum să se protejeze pe ei și pe ceilalți. Femeile sunt adesea cei mai buni evaluatori ai propriului risc de ITS, mai ales atunci când li se spune ce comportamente și situații pot crește riscul. Comportamentul sexual care poate crește expunerea la ITS include:

- Relații sexuale cu un partener care are simptome de ITS,
- Un partener sexual care a fost diagnosticat recent sau tratat pentru o ITS,
- Relații sexuale cu mai mult de un partener – riscul este direct proporțional cu numărul de parteneri,
- Relații sexuale cu un partener care întreține relații sexuale și cu alți parteneri și nu utilizează întotdeauna prezervativ,
- În comunitățile în care mulți oameni sunt infectați cu ITS, relațiile sexuale fără prezervativ ar putea fi riscante aproape cu orice partener nou.

3. BENEFICII PENTRU SĂNĂTATE, EFECTE SECUNDARE ȘI RISCURI PENTRU SĂNĂTATE

Beneficii pentru sănătate:	Efecte secundare:
Ajută la protecția împotriva: ✓ Riscurilor asociate sarcinii ✓ ITS, inclusiv HIV Poate ajuta la protecția împotriva: ✓ Afecțiunilor cauzate de ITS: ✓ Boală inflamatorie pelvină recurentă și durere cronică pelvină, ✓ Cancer de col uterin, ✓ Infertilitate (masculină și feminină).	✓ Extrem de rar: Reacție alergică severă (la persoane ce prezintă alergie la latex).

4. INVESTIGAȚII

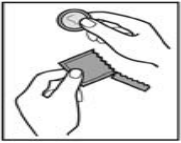
Pentru a utiliza prezervativul masculin nu sunt necesare teste și examinări. Inițierea metodei poate fi în orice moment dorește clientul/clienta.

5. CRITERII DE ELIGIBILITATE MEDICALĂ

Toți bărbații și toate femeile pot utiliza în condiții de siguranță prezervative masculine, cu excepția celor care prezintă: reacție alergică severă la latex.

6. UTILIZAREA METODEI

A. Explicarea modului de utilizare

Pașii de bază	Detalii importante	Ilustrative
Folosiți un prezervativ nou la fiecare contact sexual	✓ Verificați ambalajul prezervativului. Nu utilizați dacă este rupt sau deteriorat. Evitați să folosiți un prezervativ expirat – folosiți-l doar dacă nu este disponibil un prezervativ mai nou. ✓ Deschideți pachetul cu atenție. Nu folosiți unghii, dinți sau orice altceva care poate deteriora prezervativul.	
Înainte de orice contact fizic, puneți prezervativul pe vârful penisului în erecție, cu partea rulată în afară	✓ Pentru protecție cât mai bună, aplicați prezervativul înainte de orice contact al penisului cu zona genitală, orală sau anală.	
Derulați prezervativul până la baza penisului în erecție	✓ Prezervativul trebuie să se deruleze cu ușurință. Aplicarea forțată ar putea determina ruperea acestuia în timpul utilizării. ✓ Dacă prezervativul nu se derulează cu ușurință, poate este aplicat invers, deteriorat sau prea vechi. Aruncați-l și folosiți un prezervativ nou. ✓ Dacă prezervativul este aplicat invers și altul nu este disponibil, întoarceți-l și derulați-l pe penis.	
Imediat după ejaculare, țineți inelul prezervativului ca să nu alunece și retrageți penisul cât timp este încă în erecție	✓ Retrageți penisul. ✓ Scoateți prezervativul cu atenție, fără ca sperma să se împrăștie. ✓ La fiecare contact sexual sau dacă treceți de la un act sexual la altul, trebuie folosit un nou prezervativ.	
Aruncați în condiții de siguranță prezervativul folosit	✓ Împachetați prezervativul în ambalajul său și aruncați-l în recipientul pentru gunoi sau în latrină. Nu aruncați prezervativul în toalete conectate la canalizare, deoarece poate cauza înfundarea țevelor de scurgere.	

B. Oferirea de suport utilizatorilor

Pașii de bază	Detalii importante
Asigurați-vă că utilizatorul înțelege modul corect de utilizare	✓ Rugați clientul să explice cei 5 pași de bază ai utilizării prezervativului, exersând aplicarea și scoaterea pe un model sau alt obiect.
Întrebați clienții de câte prezervative vor avea nevoie până când vor putea reveni la cabinet	✓ Dați prezervative suficiente și, dacă este posibil, un lubrifiant pe bază de apă sau silicon. ✓ Spuneți clienților de unde pot să cumpere prezervative, la nevoie.
Explicați de ce este important să folosească un prezervativ la fiecare contact sexual	✓ Sarcina sau ITS sau ambele pot să apară chiar după un singur contact sexual neprotejat. ✓ Dacă nu ați folosit prezervative la fiecare contact sexual, încercați să le folosiți la contactele sexuale viitoare. Chiar dacă ați greșit uneori, nu înseamnă că nu are rost să utilizați prezervative în viitor.
Explicați despre pilulele pentru contracepția de urgență (PCU)	✓ Explicați cum se folosesc PCU în caz de erori în folosirea prezervativului—inclusiv dacă nu se utilizează prezervativul—pentru a ajuta la prevenirea sarcinii. Dați PCU, dacă sunt disponibile.
Discutați despre modalitățile de a vorbi despre utilizarea prezervativelor	✓ Discutați abilitățile și tehnicile de negociere a utilizării prezervativului cu partenerii

Femeile care discută cu partenerii lor despre utilizarea prezervativelor înainte de a începe să aibă relații sexuale pot mări șansele ca prezervativele să fie folosite. Femeile pot încerca strategiile pe care ele le consideră ca fiind cele mai bune, în funcție de partener și de circumstanțe.

Unele abordări care au reușit să convingă în diverse situații includ:

- ✓ Punerea în prim plan a utilizării prezervativelor mai degrabă pentru prevenirea sarcinii decât pentru protecția împotriva ITS.
- ✓ Referirea la grija reciprocă pe care și-o poartă partenerii – de exemplu: „Multe persoane din comunitate sunt infectate cu HIV, deci trebuie să fim atenți.”
- ✓ Adoptarea unei poziții ferme – de exemplu: „Nu pot să fac sex cu tine decât dacă folosești prezervativul.”
- ✓ Sugerarea de a încerca utilizarea prezervativului feminin, dacă este disponibil. Unii bărbați îl preferă în locul prezervativelor masculine.
- ✓ În cazul femeilor însărcinate, discutarea riscurilor produse de ITS în ceea ce privește sănătatea fătului și sublinierea modului în care prezervativele pot ajuta la protejarea bebelușului.

Lubrifiții pentru prezervativele fabricate din latex

- ✓ Lubrifierea ajută ca prezervativele să nu se rupă. Există 3 modalități de a realiza lubrifierea – secrețiile vaginale naturale, adăugarea unui lubrifiant sau utilizarea prezervativelor ambalate gata lubrificate. Uneori sunt disponibili lubrifiții fabricați din glicerină sau silicon, care pot fi utilizați în condiții de siguranță împreună cu prezervativele din latex. De asemenea, apa curată și saliva pot fi folosite pentru lubrifiere.
- ✓ Lubrifiții trebuie aplicați pe partea exterioară a prezervativului, în vagin sau în anus. Lubrifiții nu trebuie aplicați direct pe penis, deoarece aceasta poate face ca prezervativul să alunece. O picătură sau două de lubrifiant în interiorul prezervativului înainte de a fi derulat poate ajuta ca senzațiile din timpul contactului sexual să fie mai intense, la unii bărbați. Totuși, prea mult lubrifiant în interior poate cauza alunecarea prezervativului.
- ✓ Nu utilizați produse pe bază de ulei ca lubrifiții pentru prezervativele din latex. Acestea pot deteriora latexul. Materialele care nu trebuie utilizate includ: orice fel de uleiuri (de gătit, pentru îngrijirea copilului, de cocos, minerale), vaselină, loțiuni, creme pentru piele, unt, unt de cacao, și margarină.

Ce nu trebuie să facă utilizatorii de prezervative

Unele practici pot crește riscul ruperii prezervativului și trebuie evitate.

- ✓ nu derulați prezervativul înainte de a-l aplica pe penis,
- ✓ nu utilizați lubrifiții pe bază de ulei deoarece aceștia deteriorează latexul,
- ✓ nu utilizați un prezervativ a cărui culoare este neuniformă sau modificată,
- ✓ nu utilizați un prezervativ care se simte în mână friabil, uscat sau foarte lipicios,
- ✓ nu reutilizați prezervativele,
- ✓ evitați sexul „uscat.”

De asemenea, nu utilizați același prezervativ când treceți de la un tip de contact sexual cu penetrare la alt tip, de exemplu de la sex anal la sex vaginal. Aceasta poate transfera bacterii care pot cauza infecții.

C. Vizita de control

„Reveniți oricând”: Motive pentru a reveni

Asigurați fiecare client/ă că poate reveni oricând – de exemplu, dacă are probleme, întrebări sau dorește o altă metodă; sau dacă ea crede că ar putea fi însărcinată. De asemenea, dacă:

- ✓ Clienta/clientul are dificultăți privind utilizarea prezervativelor corect sau la fiecare contact sexual.
 - ✓ Clienta/clientul prezintă semne sau simptome de reacție alergică severă la prezervative din latex.
 - ✓ Femeia a avut recent contact sexual neprotejat și dorește să evite sarcina. Este posibil ca ea să poată utiliza PCU.
1. Întrebați clienții despre experiența pe care au avut-o cu prezervativele și dacă sunt mulțumiți. Întrebați dacă au vreo întrebare sau ceva de discutat.
 2. Întrebați, în special, dacă au vreo problemă privind utilizarea prezervativelor corect și la fiecare contact sexual. Dați clienților orice informații sau ajutor de care au nevoie.
 3. Dați clienților suficiente prezervative și încurajați-i să revină pentru aprovizionare înainte de epuizarea stocului lor de prezervative. Reamintiți-le în ce alte locuri mai pot obține prezervative.
 4. Întrebați clienții utilizatori pe termen lung despre eventuale modificări majore în viața lor, care le-ar putea afecta nevoile – în special planuri de a avea copii și riscul de ITS/HIV. Urmăriți în funcție de caz.

7. MANAGEMENTUL PROBLEMELOR

Probleme cu utilizarea	Soluții
Prezervativul se rupe, alunecă de pe penis sau nu este utilizat	PCU pot ajuta la prevenirea sarcinii în astfel de situații. Dacă bărbatul observă o rupere sau alunecare, el trebuie să-i spună partenerii, astfel încât ea să poată utiliza PCU, dacă dorește. Puține pot fi făcute pentru a reduce riscul de ITS dacă prezervativul se rupe, alunecă sau nu este utilizat. Dacă clienta/ul prezintă semne sau simptome de ITS după ce a avut contacte sexuale neprotejate, evaluați sau trimiteți. Dacă clienții raportează ruperi sau alunecări: – Rugați clienții să vă arate cum deschid ei ambalajul prezervativului și cum aplică prezervativul, utilizând un model sau un obiect. Corectați orice greșeli. – Întrebați dacă utilizează vreun lubrifiant. Un lubrifiant nepotrivit sau o cantitate prea mică de lubrifiant pot crește numărul. O cantitate prea mare de lubrifiant poate cauza alunecarea prezervativului. – Întrebați când retrage bărbatul penisul. Așteptarea prea lungă până la retragere, până când erecția începe să scadă, poate crește riscul alunecării.
Dificultate în aplicarea prezervativului	Rugați clienții să vă arate cum aplică ei prezervativul, utilizând un model sau un obiect. Corectați orice greșeli.
Dificultate în a convinge partenerul să utilizeze prezervative sau incapacitatea de a utiliza prezervativ la fiecare contact sexual	Discutați modalități de a vorbi cu partenerul despre prezervative și despre motivele pentru dublă protecție. Luați în considerare utilizarea prezervativelor împreună cu: – O altă metodă contraceptivă eficientă, pentru o mai bună protecție împotriva sarcinii. – Dacă nu există risc de ITS, o metodă de recunoaștere a perioadei fertile, iar prezervativele să fie utilizate doar în perioada fertilă. Dacă clienta/ul sau partenerul are risc de ITS, încurajați în special continuarea utilizării prezervativelor, în timp ce rezolvați problemele. Dacă niciunul din parteneri nu prezintă vreo infecție, o relație sexuală reciproc fidelă asigură protecția împotriva ITS fără a fi necesară utilizarea prezervativelor, dar nu protejează împotriva sarcinii.
Iritație ușoară în sau în jurul vaginului sau penisului sau reacție alergică ușoară la prezervativ (prurit, roșeață, erupție și/sau tumefiere la nivelul organelor genitale, regiunii inghinale sau coapselor, în timpul sau după utilizarea prezervativului)	Sugerați încercarea altei mărci de prezervative. O persoană poate fi mai sensibilă la o marcă de prezervative decât la altele. Sugerați aplicarea de lubrifiant sau apă pe prezervativ pentru a reduce frecarea care poate cauza iritație. Dacă simptomele persistă, evaluați sau trimiteți pentru o posibilă infecție vaginală sau ITS, dacă este cazul. – Dacă nu există infecție și iritația continuă sau reapare, clienta/ul poate avea alergii la latex. – Dacă nu are risc de ITS, inclusiv HIV, ajutați clienta/ul să aleagă altă metodă. – Dacă clienta/ul sau partenerul are risc de ITS, sugerați utilizarea prezervativelor feminine sau a prezervativelor masculine din plastic, dacă sunt disponibile. Dacă nu sunt disponibile, îndemnați să fie utilizate în continuare prezervativele din latex. Spuneți clientei/ului să oprească utilizarea prezervativelor din latex dacă simptomele devin severe. – Dacă niciunul din parteneri nu prezintă vreo infecție, o relație sexuală reciproc fidelă asigură protecția împotriva ITS fără a fi necesară utilizarea prezervativelor, dar nu protejează împotriva sarcinii.

Probleme noi care pot necesita schimbarea metodei	Soluții
Partenera utilizează miconazol sau econazol (pentru tratamentul infecțiilor vaginale)	O femeie nu trebuie să se bazeze pe prezervativele din latex în timpul utilizării vaginale a miconazolului sau econazolului. Acestea pot deteriora latexul. Ea trebuie să utilizeze prezervative feminine sau prezervative masculine din plastic, o altă metodă contraceptivă sau să evite contactele sexuale până la terminarea tratamentului.
Reacție alergică severă la prezervative (urticarie sau erupție pe o suprafață mare a corpului, amețală, dispnee sau pierderea cunoștinței în timpul sau după utilizarea prezervativului).	Spuneți clientei/ului să oprească utilizarea prezervativelor din latex. Trimiteți pentru tratament, dacă este necesar. Reacția alergică severă la latex ar putea cauza șoc anafilactic ce amenință viața. Ajutați clienta/ul să aleagă altă metodă. Dacă clienta/ul sau partenerul nu pot evita riscul de ITS, sugerați să utilizeze prezervative feminine sau prezervative masculine din plastic, dacă sunt disponibile. Dacă niciunul din parteneri nu prezintă vreo infecție, o relație sexuală reciproc fidelă asigură protecția împotriva ITS fără a fi necesară utilizarea prezervativelor, dar nu protejează împotriva sarcinii.

8. GRUPURI SPECIALE

Femeile cu ITS, HIV, sau SIDA sau utilizează terapie antiretrovirală (ARV)

Prezervativele masculine reduc semnificativ riscul contractării infecției HIV, când sunt utilizate corect la fiecare contact sexual. Când există un risc de transmitere a ITS/HIV, este importantă protecția dublă: fie prin utilizarea simultană a prezervativelor cu alte metode, fie prin utilizarea corectă și consecventă numai a prezervativelor.

Adolescente

Prezervativele masculine protejează dublu, atât împotriva ITS cât și a sarcinii, acestea fiind problemele multor tineri. Totodată, prezervativele masculine sunt la îndemână, disponibile și convenabile pentru relații sexuale ocazionale.

Femei în peri-menopauză

Nu există o vârstă minimă sau maximă pentru utilizarea prezervativului.

Persoane cu dizabilități

- Conform „*Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități*”, persoanele cu dizabilități trebuie să aibă acces, pe o bază egală cu celelalte, la toate formele de îngrijire a sănătății sexuale și reproductive.
- Decizia luată trebuie să fie în baza acordului informat, cu respectarea particularităților individuale ce țin de dizabilitate. În unele cazuri decizia poate fi luată cu reprezentantul legal, ținându-se cont de preferințele persoanei cu dizabilități.

9. BIBLIOGRAFIE

1. WHO LibraryCataloguing-in-PublicationData.Medicaleligibilitycriteria for contraceptive use- 5th ed. World Health Organization. (NLM classification: WP 630) © World Health Organization 2015. P.72-77.P. 186-189. ISBN 978 92 4 154915 8
2. World Health Organization Department of Reproductive Healthand Research (WHO/RHR) and Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health/Center for Communication Programs (CCP), Knowledge for Health Project. Family Planning: A Global Handbook for Providers (2018 update). Baltimore and Geneva: CCP and WHO, 2018.
3. Ensuring Human Rights in the Provision of Contraceptive Information and Services. Guidance and Recommendations. Appendix C International human rights relevant to contraceptive information and services. Geneva: World Health Organization; 2014.ISBN-13: 978-92-4-150674-8
4. World Health Organization and Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health/Center for Communication Programs. 2007, 2008, 2011, 2018. ISBN 13: 978-0-9992037-0-5.
5. Planificarea familială GHID PRACTIC PENTRU FURNIZORII DE SERVICII DE PLANIFICARE FAMILIALĂ. Îndrumare bazată pe dovezi, elaborată prin colaborare mondială. Editor al versiunii române: Dr. Dana Mihaela Samu Traducere în limba română: Dr. Mihaela Ghemeș; SC Oligraf SRL Târgu-Mureș.2011. P 45-59. ISBN-10 973-87875-2-1 ISBN-13 978-973-87875-2-0.

Aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr.1135 din 22.11.2019 Cu privire la aprobarea Protocoalelor clinice standardizate pentru medicii de familie și medicii obstetricieni-ginecologi în domeniul contracepției.

Elaborat de colectivul de autori:

Angela Marian - Pavlenco	d.ș.m., conferențiar universitar, Catedra de obstetrică, ginecologie și reproducere umană, USMF „Nicolae Testemițanu”;
Zinaida Sârbu	d.ș.m., conferențiar universitar, Catedra Obstetrică și Ginecologie, USMF „Nicolae Testemițanu”;
Irina Sagaidac	d.ș.m., asistent universitar, Catedra Obstetrică și Ginecologie, USMF „Nicolae Testemițanu”;
Virginia Șalaru	d.ș.m., conferențiar universitar, Catedra de medicina de familie USMF „Nicolae Testemițanu”;
Uliana Tăbuica	d.ș.m., conferențiar universitar, Catedra Obstetrică și Ginecologie, USMF „Nicolae Testemițanu”;
Liudmila Stavinskaia	asistent universitar, Catedra Obstetrică și Ginecologie, USMF „Nicolae Testemițanu”.

Abrevieri

ITS – Infecții cu transmitere sexuală

HIV – Virusul imunodeficienței umane

SIDA - Sindromul imunodeficienței umane dobândite

OMS – Organizația Mondială a Sănătății

ARV – Antiretrovirală

PCU – Pastile pentru contracepție de urgență